

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

24 Σεπτεμβρίου 2024

**Πραγματοποιήθηκε ημερίδα με θέμα: «Διδάσκοντας Αρχαία Ελληνικά...
Λεξιλόγιο – Γραμματική – Συντακτικό: Κειμενοκεντρική προσέγγιση»**

Πραγματοποιήθηκε ημερίδα στις 21 Σεπτεμβρίου στο Λύκειο Λινόπετρας από την Ομάδα Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΟΑΠ) του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών της Διεύθυνσης Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Κατόπιν αιτήματος των εκπαιδευτικών, η συγκεκριμένη Ημερίδα αποτελούσε επανάληψη (με την αναγκαία, βέβαια, επικαιροποίηση) της Ημερίδας που πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, στις 10 Φεβρουαρίου 2024. Στόχος της Ημερίδας ήταν να παρουσιαστούν στους/στις εκπαιδευτικούς τρόποι προσέγγισης, μέθοδοι και τεχνικές κειμενοκεντρικής διδασκαλίας του λεξιλογίου, της γραμματικής και του συντακτικού των Αρχαίων Ελληνικών, εμπλουτίζοντας τις γνώσεις τους σε ζητήματα που αφορούν τη διδακτική πράξη.

Χαιρετισμό, εκ μέρους του Αναπληρωτή Διευθυντή Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης Δρος Γεώργιου Κουτσίδα, ανέγνωσε η Δρ Καλλιόπη Χριστοφόρου Πούγιουρου, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων και Επικεφαλής της ΟΑΠ Αρχαίων Ελληνικών. Ο Δρ Κουτσίδης στο χαιρετισμό του επεσήμανε πως τέτοιου είδους επιμορφωτικές δράσεις θεωρούνται πολύ χρήσιμες, καθώς συμβάλλουν στην επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη των εμπλεκόμενων Φιλολόγων, μέσω του εμπλουτισμού των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους, σε θέματα που αφορούν τόσο τη διδακτική πράξη, όσο και τη μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι οι εργασίες της σημερινής Ημερίδας στοχεύουν στην παρουσίαση τρόπων προσέγγισης, μεθόδων και τεχνικών κειμενοκεντρικής προσέγγισης του λεξιλογίου, της γραμματικής και του συντακτικού των Αρχαίων Ελληνικών, εξοικειώνοντας τους εκπαιδευτικούς με εποικοδομητικές πρακτικές διδασκαλίας του μαθήματος, όπως αυτές έχουν ενσωματωθεί και στο επικαιροποιημένο Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος.

Παράλληλα, τόνισε τη σημασία της διδασκαλίας του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών τόσο στη διεύρυνση του γλωσσικού κώδικα των μαθητών/-τριών, μέσω της διαλεκτικής επαφής τους με τα αρχαία κείμενα, αλλά και στην καλλιέργεια βασικών ικανοτήτων της Διά Βίου Μάθησης, όπως αυτές έχουν καθοριστεί στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης (2018) και αποτελούν εργαλείο για τη διαμόρφωση ενεργών και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών στον σύγχρονο κόσμο.

Τελειώνοντας, ευχαρίστησε θερμά τους εισηγητές και την εισηγήτρια, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου για την άψογη συνεργασία, τους/τις εκπαιδευτικούς για το ενδιαφέρον τους να παρακολουθήσουν τις εργασίες της Ημερίδας και τέλος τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής για την άρτια διοργάνωση της Ημερίδας.

Ακολούθως, ο Δρ. Χρυσάνθος Σ. Χρυσάνθου, Επίκουρος Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και Κύριος Ερευνητής και Συντονιστής του Ερευνητικού Προγράμματος “Group Minds in Ancient Narrative” (ERC Starting Grant 2023), στην πρώτη εισήγηση της Ημερίδας, ανέπτυξε το θέμα: «*Από τις λέξεις στο κείμενο και από το κείμενο στις λέξεις*». Στην εισήγησή του προτάθηκαν συγκεκριμένες στρατηγικές διδακτικής προσέγγισης του λεξιλογίου για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών στη Μέση Εκπαίδευση. Οι προτεινόμενες στρατηγικές εστίασαν σε απόσπασμα από το έργο Ξενοφώντος *Αγησίλαος*, το οποίο διδάσκεται στην Α΄ Λυκείου κ.κ., και στόχευαν στην ανάπτυξη τρόπων μελέτης και κατανόησης των λέξεων εντός των κειμενικών συμφραζομένων και του επικοινωνιακού πλαισίου τους, δίνοντας έμφαση στην πολυδιάστατη μελέτη του λεξιλογίου, σε ένα πλαίσιο συγχρονίας και διαχρονίας. Ο Δρ Χρυσάνθου τόνισε ιδιαίτερα τη σημασία της πολύπλευρης εξέτασης του λεξιλογίου, της διδασκαλίας του ανοίκειου μέσα από το οικείο, της επιλεκτικής και στοχευμένης εξέτασης και διδασκαλίας λέξεων εντός των συμφραζομένων τους.

Στη συνέχεια, η Δρ Καλλιόπη Χριστοφόρου Πούγιουρου, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων και Υπεύθυνη για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, ανέπτυξε το θέμα: «*Γραμματική για το κείμενο*». Στην εισήγησή της προτάθηκαν στρατηγικές διδακτικής προσέγγισης των γραμματικών φαινομένων των αρχαίων ελληνικών κειμένων και παρουσιάστηκαν συγκεκριμένα παραδείγματα γραμματικών φαινομένων βάσει του Επικαιροποιημένου Αναλυτικού Προγράμματος του μαθήματος τόσο για το Γυμνάσιο όσο και για το Λύκειο. Η Δρ Πούγιουρου ανέφερε ότι η διδασκαλία της γραμματικής δεν πρέπει να είναι αυτοσκοπός, αλλά να στοχεύει στην κατανόηση του κειμένου. Επεσήμανε ότι πρέπει να διδάσκονται τα απολύτως απαραίτητα στοιχεία της γραμματικής, ανάλογα με τη σχολική βαθμίδα των μαθητών, με τρόπο συμβατό με την αντιληπτική τους ικανότητα και τόνισε τη σημασία του να δίνονται στους μαθητές και στις μαθήτριες όχι μόνο ασκήσεις αναπαραγωγής ή απλής καταγραφής και παρουσίας της πληροφορίας αλλά και ασκήσεις κριτικής σκέψης, ανάπτυξης συνθετικής και δημιουργικής και μεταγνωστικής ικανότητας, προσωπικού προβληματισμού, διατύπωσης απόψεων και κρίσεων κ.ά. Τέλος, παρουσίασε συγκεκριμένα διδακτικά παραδείγματα και πρότεινε τύπους ασκήσεων και ερωτήσεων για τη διδασκαλία της οριστικής μέλλοντα στην Α΄ Γυμνασίου και της διδασκαλίας των δευτερόκλιτων επιθέτων και της δεικτικής αντωνυμίας στην Α΄ Λυκείου Προσανατολισμού, μέσω της κειμενοκεντρικής προσέγγισης και στη βάση της μεθοδολογίας που προτείνεται στο επικαιροποιημένο αναλυτικό πρόγραμμα των αρχαίων ελληνικών.

Τέλος, ο Δρ Γεώργιος Α. Ξενής, Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και Ακαδημαϊκός Σύμβουλος και Επιστημονικός Συνεργάτης της ΟΑΠ Αρχαίων Ελληνικών, στην εισήγησή του με θέμα: «*Μεθοδολογία διδασκαλίας συντακτικών φαινομένων στη Μέση Εκπαίδευση*» επικεντρώθηκε στη μεθοδολογία διδασκαλίας των Υποθετικών Λόγων που διδάσκονται οι μαθητές και οι μαθήτριες στη Β΄ Λυκείου κατεύθυνσης. Ο Δρ Ξενής ανέφερε ότι η διδασκαλία των Υποθετικών Λόγων στα Αρχαία Ελληνικά πρέπει να γίνεται μέσω απλών, καθημερινών παραδειγμάτων Υποθετικών Λόγων στη Νέα Ελληνική, εντός κειμενικού πλαισίου. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές και οι μαθήτριες θα αντιληφθούν και θα κατανοήσουν τόσο τον σχηματισμό τους όσο και τη σημασία τους, αρχικά στη Νέα Ελληνική. Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να προχωρήσει στη μορφή και διαδικασία σχηματισμού της Υπόθεσης και της Απόδοσης των έξι (6) Υποθετικών Λόγων στα Αρχαία Ελληνικά, να εξηγήσει τη σημασία του κάθε είδους κειμενοκεντρικά και να προχωρήσει σε μετατροπή υποθετικών λόγων από τα Νέα στα Αρχαία Ελληνικά.

Μετά από κάθε εισήγηση ακολουθούσε συζήτηση και γόνιμη ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών μεταξύ των εισηγητών και των εκπαιδευτικών. Στο πλαίσιο αυτό, οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να εκφράσουν απορίες, απόψεις και προβληματισμούς, αναφορικά με το περιεχόμενο

των εισηγήσεων, αλλά και ευρύτερα τις απόψεις τους για τη διδασκαλία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Μέση Εκπαίδευση. Τον συντονισμό της συζήτησης ανέλαβαν οι ΕΜΕ φιλολογικών μαθημάτων και μέλη της ΟΑΠ Αρχαίων Ελληνικών Δρ Σιμάκης Συμεού και κ. Μάρω Μελανίδου.

Κλείνοντας τις εργασίες της Ημερίδας, η Δρ Καλλιόπη Χριστοφόρου Πούγιουρου, ανέφερε ότι η ολοκλήρωση της Ημερίδας αφήνει ένα καθολικό αίσθημα πληρότητας ενώ η μεγάλη συμμετοχή των εκπαιδευτικών ενισχύει την ΟΑΠ Αρχαίων Ελληνικών προκειμένου να συνεχίσει τη διοργάνωση των ημερίδων «Διδάσκοντας Αρχαία Ελληνικά...». Παράλληλα, ζήτησε από τους/τις εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν την Ημερίδα μέσω του συνδέσμου που έλαβαν.

Η ΟΑΠ Αρχαίων Ελληνικών θεωρεί απαραίτητη και ιδιαίτερα επωφελή τη διοργάνωση της σειράς Ημερίδων «Διδάσκοντας Αρχαία Ελληνικά...», δεδομένου ότι οι Ημερίδες αυτές συμβάλλουν στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και στη βελτίωση της διδακτικής/μαθησιακής διαδικασίας.

